

Mundus Aspectabilis Philosophice Consideratus

Falck, Joseph

Augustae Vindelicorum, 1740

§. II. De Forma Brutorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95848](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95848)

§. I.

De Forma substantiali hominis.

Indubitata veritas est ex principiis fidei & rationis lumine demonstrata, dari in homine formam substantialem, à minimis elementis, eorumque combinatione distinctam, quæ dicitur anima rationalis. Nam ut alios Script. textus omittam, Genes. 2. *Formavit Dominus Deus hominem de limo terræ, & inspiravit in faciem ejus spiraculum vitæ, & factus est homo in animam viventem.* Declaratur autem in Conc. Chalced. contra Philastrium Hispanum, hanc propositionem esse falsam: *Spiraculum, quod Deus spiravit in faciem Adæ, minimè est anima.* Rursus hæc anima respectu corporis humani non est duntaxat forma assistens, velut incola in domo, aut navarchus in navi, aut Dæmon in obsessio; sed est verè propriè per se atque ex natura sua forma informans, intimè unita corpori, cum quo constituit unum per se, seu hominem, ut definitum est in Conc. Vien. sub Clemente V. & in Lateran. sub Leone X. & hanc veritatem nullus negat Catholicus.

Eadem veritas patet ex nobilissimis operationibus, quas elicit homo; ad has enim nulla sufficit materia aut materiæ combinatio, uti patebit ex Contemplatione Anthropologica, ubi ostendam hominis animam spiritualem esse, ac immortalem. Hæc autem anima cum corpore hominem constituit; datur ergo in homine forma quædam substantialis à minimis elementis distincta, quod hic ostendisse sufficit. Ex his autem patet 1. quomodo duæ partes substantiales in sensu Peripatetico uniri possint, ut faciant unum per se. 2. Quid sit pars incompleta, quæ nempe ordinatur ad constituendum tale compositum à natura intentum; etsi enim anima sit anima completa, non est tamen completus homo. 3. Quod forma substantialis rectè dicatur prima radix illorum accidentium & proprietatum, quæ tali toti composito conveniunt.

§. II.

De Forma Brutorum.

Peripatetici jure meritissimo asserunt dari formam substantialem in brutis, quam vocant animam sensitivam: id enim apud omnes omnium temporum Nationes ita receptum est, aut potius inditum, ut probatione non egere videatur, imò nulla probatione ipsis persuadeas contrarium, quin & illi ipsi, qui omnem sensum brutis denegant, id sibi fortè nunquam persuadeant. Interea tamen triplicis generis adversarios habent Peripatetici: Aliqui dicunt, bruta nullatenus sentire, sed esse puras machinas: alii putant, ipsam elementorum combinationem sufficere ad sensationes eliciendas: alii denique ajunt, animam brutorum consistere in ignea quadam aut ætherea subtili flammula. In prima classe sunt Cartesiani, in secunda Elementarii, in tertia quidam Atomistæ: cum singulis jam agendum.

Imprimis contra Cartesianos, quòd Bruta vivant & animata sint Prob. I. ex Script. quæ statim Gen. cap. 1. enumerat omnis generis animantes, *in quibus est anima vivens.* Hæc certè verba non sonant puram machinam, nec ea licet à sensu proprio ad improprium detorquere; contra claram eorum significatio-

E

nem,

nem, ac communem Patrum & Doctorum interpretationem. 2. Incredibile omnino videtur, tam varias, mirabilesque operationes, quas in brutis cernimus, à sola machina sine principio vitali procedere. 3. Quia advertimus bruta timere, dolere, irasci, lætari, amare, &c. nec enim aliter se habent in ejusmodi operationibus, quàm homines: si ergo colligimus dari in hominibus amorem aut dolorem, rectè inferimus etiam dari in brutis, cum in iis similia advertamus signa. Hinc est, quòd Script. hujusmodi passiones brutis tribuat. Sic Salomon Sap. 7. dicit se didicisse *iras bestiarum*. & Eccli. 13. dicitur: *omne animal diligit simile sibi*. Machina autem nec potest irasci, nec diligere. 4. Quia sine sensu & cognitione explicari non potest illa brutorum propagandæ speciei, fovendæque prolis cura; nec enim horologium producit horologium, aut machina fovet machinam. 5. Bruta habent memoriam, ut patet in Canibus & aliis, quod S. Aug. aperte dicit lib. 10. Conf. *habent enim memoriam & pecora & aves, alioquin non cubilia & nidos repeterent, non alia multa, quibus assuescunt*: ergo bruta vivunt vitam sensitivam.

Quòd autem vita & anima sensitiva brutorum non consistat in sola elementorum combinatione, Prob. 1. quia repugnat, illud esse animatum, in quo nihil penitus est, quod sit vivum, sicuti complexum illud nunquam erit rationis compos, in quo nihil est, quod sit compos rationis; sed prima elementa, quæcunque demum illa sint, sunt vitæ, vigorisque omnis vitalis expertia: ergo per nullam conjunctionem, quæ pura virtutis applicatio est, possunt fieri corpus vivens & animatum. Minorem si quis neget, ei dicendum erit, quòd elementa, sal, sulphur, cadavera ipsa vivant, saltem in actu primo, quod dicere esset portento simile; nec enim elementa, quæ sunt materia per se æqualiter ordinata ad mixtum vivens, & non vivens constituendum, debuerunt esse viva, imò non esse viva, videtur immediate per se notum. 2. Possent Angeli per elementorum combinationem procreare & resuscitare animalia, quod communiter negant Theologi. 3. Sine forma substantiali non facile assignatur tam admirabilis combinationis principium & partium subordinatio, atque concordia. 4. Combinatio elementorum in homine non est minùs perfecta, quàm in brutis: ergo etiam in homine sufficere ad animam sensitivam, quod dicere periculosum est; tum quia in homine darentur plures animæ, tum quia Christus in Evcharistia non haberet animam sensitivam, cum non habeat combinationem requisitam.

Neque rem sufficienter explicant, qui statuunt animam brutorum in subtili flammula, quæ cum à prioribus elementis tantum differat ratione majoris subtilitatis, hæc sententia impugnatur 1. iisdem ferè rationibus ac superior. 2. Hæc flammula, quantumvis subtilis, revera tamen adhuc quædam elementaris materia est; unde non apparet, quomodo habeat sufficientiam ad sensationes, sed ad has requiritur principium quoddam nobilius, quod animam dicimus. 3. Hæc flammula non videtur posse esse aliud, quàm spiritus animales purissimi, qui cum absumentur, nec possint juxta adversarios produci de novo, jam lætuissent in alimento; sic autem probari posset dari in plantis animam sensitivam, & cum multa bruta iisdem nutriantur alimentis, eandem sortirentur specie animam, quod nemo credet, cum sæpius in suis operationibus & accidentibus toto cælo discrepent. 4. Anima brutorum posset quodammodo dici immortalis; quia minima elementa juxta ipsos destrui non possunt, sed tantum annihilari, quæ omnia sua non carent difficultate.

§. III.